

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
FAKULTA STROJNÍ**

ZÁKLADY INFORMATIKY

Ing. Roman Danel, Ph.D.

Ostrava 2013

© Ing. Roman Danel, Ph.D.

© Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

ISBN 978-80-248-3052-0

Tento studijní materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu (ESF) a rozpočtu České republiky v rámci řešení projektu: CZ.1.07/2.2.00/15.0463, MODERNIZACE VÝUKOVÝCH MATERIÁLŮ A DIDAKTICKÝCH METOD

OBSAH

1	KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE.....	3
1.1	Historie mobilní komunikace.....	4
1.2	ISDN.....	4
1.3	ADSL.....	4
1.4	Bezdrátové připojení	5
1.4.1	WIFI	5
1.4.2	BlueTooth.....	5
1.4.3	ZigBee.....	6
1.5	Mobilní zařízení	6
1.5.1	GSM.....	6
1.5.2	WAP.....	7
1.5.3	SMS.....	7
1.6	Kontrolní otázky	8

1 KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

OBSAH KAPITOLY:

ISDN

ADSL

Bezdrátové připojení

Mobilní zařízení

MOTIVACE:

V této kapitole získáte základní přehled o technologiích používaných pro komunikaci a přenos dat.

CÍL:

Po prostudování budete znát, co to je ISDN, ADSL, WiFi, BlueTooth, ZigBee, GSM a WAP.

1.1 HISTORIE MOBILNÍ KOMUNIKACE

1837	Samuel Morse – telegraf (spojení po drátech)
1842	Samuel Morse – bezdrátový přenos signálu díky vodivosti vody
1897	G. Marconi – patent na rádiový systém
1946	AT&T – radiotelefon zabudovaný v autě
1973	Motorola – první mobilní telefon (váha 1 kg, 20 minut)
1983	Zahájen komerční prodej mobilních telefonů
2007	Apple – dotykový displej
2011	Na světě je 6 miliard mobilních telefonů

1.2 ISDN

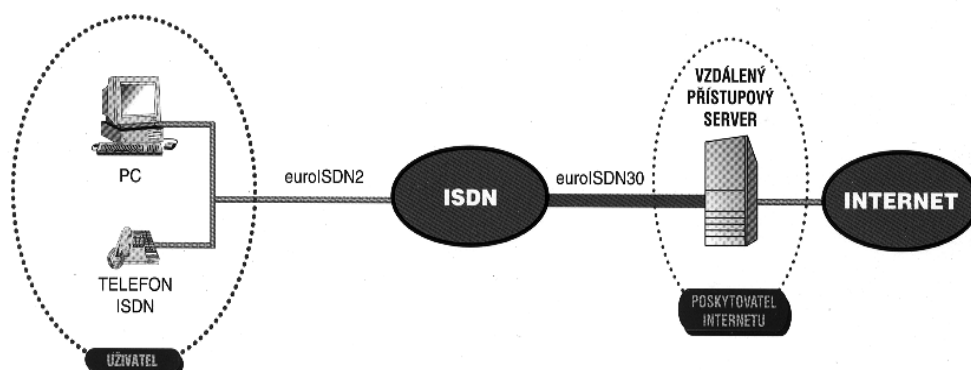
ISDN = Integrated Services Digital Network

- Digitální přenos, A/D a D/A až v přístroji
- „Digitální síť integrovaných služeb“ – plně digitální přenos až k účastníkovi (A/D a D/A převod signálu přímo v přístroji). Kromě telefonie možnost přenosu dat.

Typy přípojek:

- BRI (Basic Rate Interface)
- PRI (Primary Rate Interface) – připojení ústředěn

Poznámka: Telefon přenáší hovor prostřednictvím elektrických signálů (analogový přenos).

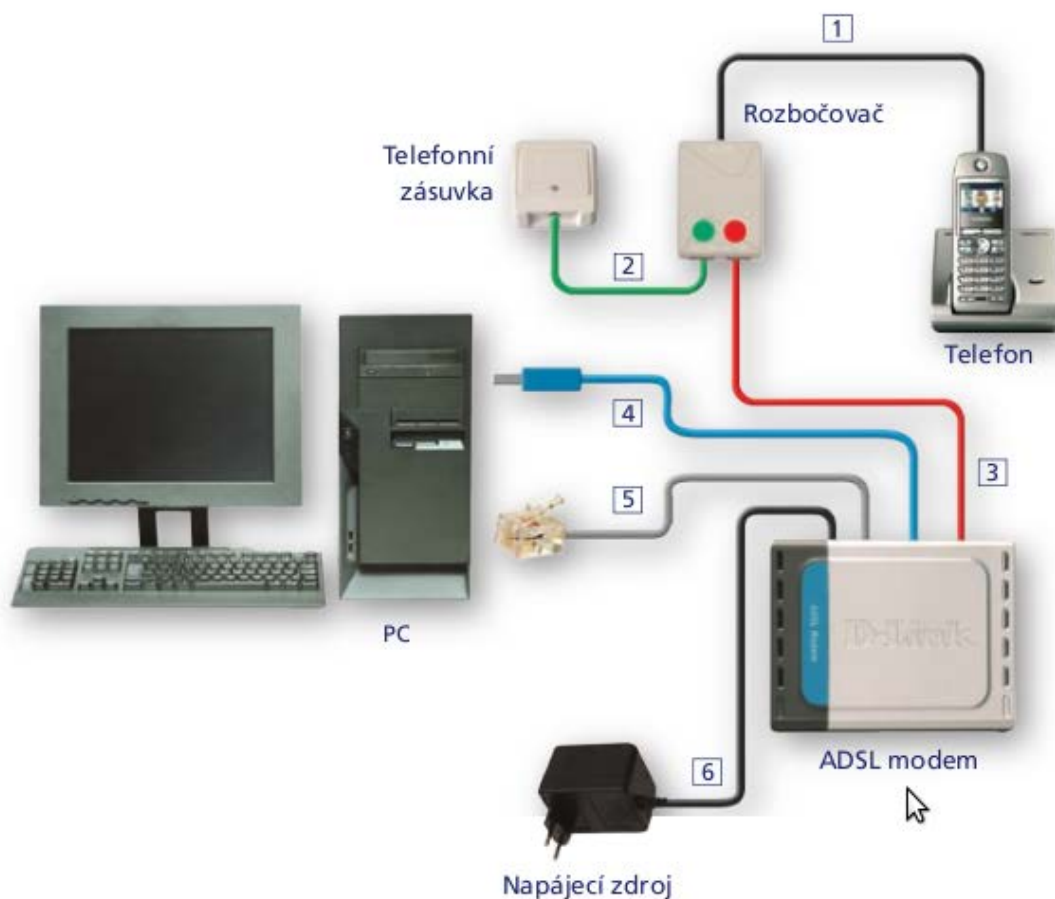
Obr. 1 Schéma přístupu na Internet přes ISDN
[Zdroj: <http://www.isdn.webzdarma.cz/prace/isdn.htm>]

1.3 ADSL

ADSL = Asymmetric Digital Subscriber Line

- Digitální připojení a přenos zvuku/dat po analogové telefonní lince
- Asymetrické – rychlost přenášených dat k uživateli je vyšší než od uživatele
- Upstream – 26-128 kHz
- Downstream – 138 kHz – 1,1 MHz

Obr. 2 Schéma zapojení ADSL

[Zdroj: <http://www.dsl.cz/jak-na-to/3-poskytovatele/28-jak-se-pripojit-k-adsl>]

1.4 BEZDRÁTOVÉ PŘIPOJENÍ

1.4.1 WIFI

WiFi (Wireless Fidelity) je označení pro skupinu standardů pro bezdrátovou komunikaci.

- 2,4 GHz bezlicenční pásmo ISM (Industry, Science, Medical)
- Buňkový princip analogický s GSM sítí
- První standard 1997
- Standard pro lokální bezdrátové sítě

Problémy WiFi:

- rušení
- zabezpečení

1.4.2 BlueTooth

BlueTooth slouží pro bezdrátové připojení elektronických zařízení na krátkou vzdálenost. Byl vytvořen firmou Ericsson v roce 1994 jako náhrada sériového rozhraní (RS-232).

Používá se pro vytváření sítí typu PAN (Personal Network), např. propojení počítače s mobilním telefonem.

Některé vlastnosti a parametry:

- ISM pásmo 2,4 GHz (tj. jako Wifi)
- 2006 – verze 1.2 – 2,1 MB/s, nyní verze 2.0

- FHSS přenos (přeskakování mezi frekvencemi při přenosu bitů – 79 kanálů o šířce 1 MHz v okolí 2,4 GHz frekvence, během sekundy 1600 skoků – cílem je zvýšení odolnosti vůči rušení)
- Dosah řádově desítky metrů
- Z pohledu modelu OSI oproti WiFi, které pracuje na linkové vrstvě a o protokol se nestará, je Bluetooth až na aplikační vrstvě. Pro každý typ zařízení, se kterým chce Bluetooth komunikovat, musí být speciální protokol.

1.4.3 ZigBee

ZigBee je bezdrátová komunikační technologie (standard IEEE 802.15.4, od 2004). Podobně jako Bluetooth je určena pro krátké vzdálenosti, do 75 metrů. Primární určení je pro aplikace v průmyslu a v procesní automatizaci. Přenosová rychlost 20, 40 a 250 kbit/s. Pracuje v bezlicenčních pásmech 868 MHz, 902–928 MHz a 2,4 GHz.

Oficiální stránky ZigBee aliance jsou <http://www.zigbee.org/>

1.5 MOBILNÍ ZAŘÍZENÍ

- **Smartphone**
  - Operační systémy: Symbian, Windows Mobile,
  - Operační systémy: OS X, PalmOS, Android
  - Nevýhody – výdrž baterie, nestabilita programů
- **PDA – Personal Digital Assistant (Palmtop, Pocket PC)**
  - Dotyková obrazovka
  - Pero (stylus)
  - 1993 – Apple – Newton, 1996 – Palm
  - Orientace na správu času majitele
  - Operační systémy: Windows Mobile, PalmOS a Symbian OS
- **iPhone** (Apple) – spojuje funkce mobilního telefonu s digitálním fotoaparátem, multimediálního přehrávače (iPod) a zařízení pro mobilní komunikaci s internetem
- **Tablet** - přenosný počítač ve tvaru desky s integrovanou dotykovou obrazovkou

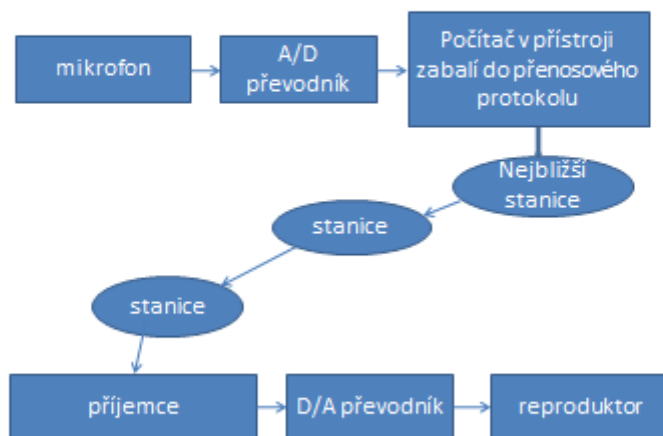
1.5.1 GSM

GSM (Global System Mobil) je dnes standard pro mobilní telefony. Signální i hovorové kanály jsou digitální. GSM je buňková síť – mobily se připojují přes nejbližší stanici.

- Koncept celulárního systému – 1947 Bell Laboratories
- 1973 první funkční prototyp
- Komerčně 90. léta
- První mobil – 4000 USD, 30 min. hovoru výdrž baterie
- SMS – jsou ukládány do databáze a doručeny až je přístroj aktivní
- Česká Republika - 1996

Princip GSM

GPRS (General Packet Radio Service) – volitelná část, která umožňuje připojení k Internetu na bázi paketů (což umožňuje placení podle objemu přenesených dat). Dostupnost GPRS je označována jako 2.5G.

Rozšířením GPRS je **EDGE** (Enhanced Data Rates for GSM Evolution), které nabízí díky nové modulaci větší přenosové rychlosti.

1.5.2 WAP

WAP (Wireless Application Protocol) je sada protokolů s cílem umožnit mobilním telefonům přístup na Internet. Internetové protokoly jsou transformovány pomocí WAP gateway na jejich jednodušší protějšky a ty jsou uživateli prezentovány pomocí mikrobrowseru.

- 1998
- WAP Gateway – rozhraní mezi zařízením a WWW
- WAP 2.0 (od 2002, nekompatibilní s 1.0, není závislý na WAP Gateway)
- WML – Wireless Markup Language

S příchodem tzv. „chytrých“ telefonů použití WAP protokolu postupně ustupuje. Weboví návrháři místo řešení stránek pomocí WAP nyní řeší tzv. responsivní design (návrh aplikace, která je nezávislá na velikosti zobrazovacího zařízení).

1.5.3 SMS

SMS je zkratkou Short Message Service. Původně zamýšlena jako doplňková služba, pomocí níž budou operátoři zasílat klientům textová upozornění. První SMS byla odeslána v prosinci 1992. V roce 2011 bylo v ČR odesláno 8 miliard SMS zpráv.

Na bázi SMS byla původně postavena sociální síť Twitter.

1.6 KONTROLNÍ OTÁZKY

1. Co je to ISDN a ADSL?
2. Co je to WiFi?
3. Co je to Bluetooth a ZigBee?
4. Co je to PDA?
5. Jaký je princip GSM?
6. Co je to SMS?
7. K čemu je WAP?

